Sosyal Davran?? Ö?retmen De?erlendirmesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Davran?? Ö?retmen De?erlendirmesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30638

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Davran?? Ö?retmen De?erlendirmesi Ölçe?i (SDÖDÖ), çocuklar?n sosyal davran??lar?n? ö?retmen bak?? aç?s?yla de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçektir. Ölçe?in Türkiye kültürüne uyarlanmas? Serdal Seven (2010) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, çocuklar?n hem olumlu hem de olumsuz sosyal davran??lar?n? kapsayan 12 maddeden ve 3 alt boyuttan olu?maktad?r: **Sald?rgan ve Y?k?c?** davran??lar, **Prososyal** davran??lar ve **Utangaç** davran??lar. Yap?lan psikometrik analizler, ölçe?in faktör yap?s?n?n (Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi) ve iç tutarl?l???n?n (Cronbach Alfa: 0.89) yüksek oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Davran??, Ö?retmen De?erlendirmesi, Uyarlama, Faktör Analizi, Sald?rganl?k, Prososyal, Utangaçl?k, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Serdal Seven

Amaç

Sosyal Davran?? Ö?retmen De?erlendirmesi Ölçe?i'nin temel amac?, okul ça??ndaki çocuklar?n sosyal yeterliliklerini ve davran??sal zorluklar?n? ö?retmen görü?leri do?rultusunda güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçe?in orijinal formunun Türk kültürüne uyarlanmas?, Türkiye'deki e?itim ortamlar?nda çocuklar?n **sosyal davran??** spektrumunu de?erlendirebilmek için gerekli psikometrik araçlar? sa?lamay? hedeflemi?tir.

Bu uyarlama çal??mas?, uluslararas? alanda kabul görmü? bir arac? Türk ba?lam?na ta??yarak, ö?retmenlerin s?n?f içindeki gözlemlerine dayanarak çocuklar?n sosyal ve duygusal geli?imlerini izlemesine olanak tan?maktad?r. Bu sayede, risk alt?ndaki çocuklar?n erken tespiti ve uygun müdahale programlar?n?n tasarlanmas? desteklenmi?tir.

Yap? (Construct)

Ölçek, çocuklar?n sosyal etkile?imlerini üç temel ve birbirinden ayr???k psikolojik yap? üzerinden de?erlendirmektedir. Bu yap?lar, sosyal geli?im alan?ndaki hem olumlu hem de olumsuz davran?? örüntülerini temsil eder.

Ölçülen bu temel yap?lar, ö?retmenlerin günlük s?n?f gözlemlerine dayanan, gözlemlenebilir davran??lard?r. Ölçek, özellikle sosyal uyum ve davran?? problemlerinin erken te?hisinde kritik öneme sahip olan bu üç boyutu ayr? ayr? ele almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik (Validity)

Ölçe?in Türk kültürüne uyarlama çal??mas?nda, öncelikle özgün form ile Türkçe taslak form aras?nda dilsel ve kavramsal e?de?erlik sa?lanm??t?r. Geçerlik çal??malar?, hem yap? geçerli?ini incelemek üzere Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemlerini içermi?tir.

DFA sonuçlar?, ölçe?in s?nanan üç faktörlü yap?s?n?n toplanan gerçek verilerle yüksek düzeyde uyum gösterdi?ini ve bu yap?n?n teorik beklentileri do?rulad???n? ortaya koymu?tur. Bu bulgular, ölçe?in Türk örnekleminde de ölçmek istedi?i **sosyal davran??** yap?lar?n? ba?ar?yla temsil etti?ini göstermektedir.

Güvenilirlik (Reliability)

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarl?l?k katsay?s? (Internal Consistency) hesaplanarak belirlenmi?tir. Bu amaçla kullan?lan Cronbach Alfa de?eri 0.89 olarak hesaplanm??t?r, bu da ölçe?in maddelerinin birbiriyle yüksek düzeyde tutarl? oldu?unu ve ölçülen yap?y? güvenilir bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Ek olarak, madde ay?rt edicili?ini test etmek amac?yla alt ve üst %27'lik gruplar?n madde ortalama puanlar? aras?ndaki fark t-testi ile incelenmi? ve anlaml? farkl?l?klar bulunarak ölçe?in ay?rt edicilik gücü desteklenmi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA sonucunda, ölçe?in üç faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u tespit edilmi?tir. Bu üç faktörün aç?klad??? toplam varyans oran? oldukça yüksek olup, % 79,97 olarak hesaplanm??t?r. Bu yüksek varyans aç?klama oran?, ölçe?in yap?s?n?n oldukça güçlü ve net oldu?unu i?aret etmektedir.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise AFA ile belirlenen üç faktörlü yap?n?n, toplanan verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmi?tir. DFA sonuçlar?, bu üç faktörlü yap?n?n iyi bir uyum sergiledi?ini ve ölçe?in yap? geçerli?ini istatistiksel olarak destekledi?ini do?rulam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: 5'li Likert Ölçe?i (1=Çok Az Karakteristik - 5=Çok Karakteristik)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal Dil (Bilinmiyor/Belirtilmemi?)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Çocuklar (Ö?retmen De?erlendirmesi)

Ya? Grubu: Okul Ça?? Çocuklar?

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türk kültürüne özgü örneklem üzerinde yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Ö?retmenlerin çocuklar?n davran??lar?n? gözlemleyerek de?erlendirmesine dayal? öz bildirim ölçe?i format?.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: sosyal-davranis-ogretmen-degerlendirmesi-olcegi-toad.pdf

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: s.seven@alparslan.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Serdal Seven (Uyarlama Çal??mas? Yazar?)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Uyarlama çal??mas?n?n yay?n y?l? 2010'dur.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için yazar Serdal Seven ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir. Akademik kullan?m için genellikle kaynak belirtmek yeterli olsa da ticari veya geni? ölçekli uygulamalar için izin gereklidir.

Referanslar

Seven, S. (2010). Sosyal Davran?? Ö?retmen De?erlendirmesi Ölçe?inin Türk kültürüne uyarlanmas?. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (23), 193-200.

Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: docs.google.com

Sosyal Davran?? Ö?retmen De?erlendirmesi Ölçe?i Maddeleri

Ölçek 3 alt boyut ve toplam 12 maddeden olu?maktad?r:

Sald?rgan ve Y?k?c? (6 madde): Bu çocuk kavgalar? ba?lat?r.
Prososyal (3 madde): Bu çocuk di?er çocuklara dostça ve ho?tur.
Utangaç (3 madde): Bu çocuk utangaç ve çekingendir.

ARABPSYCHOLOGY.COM